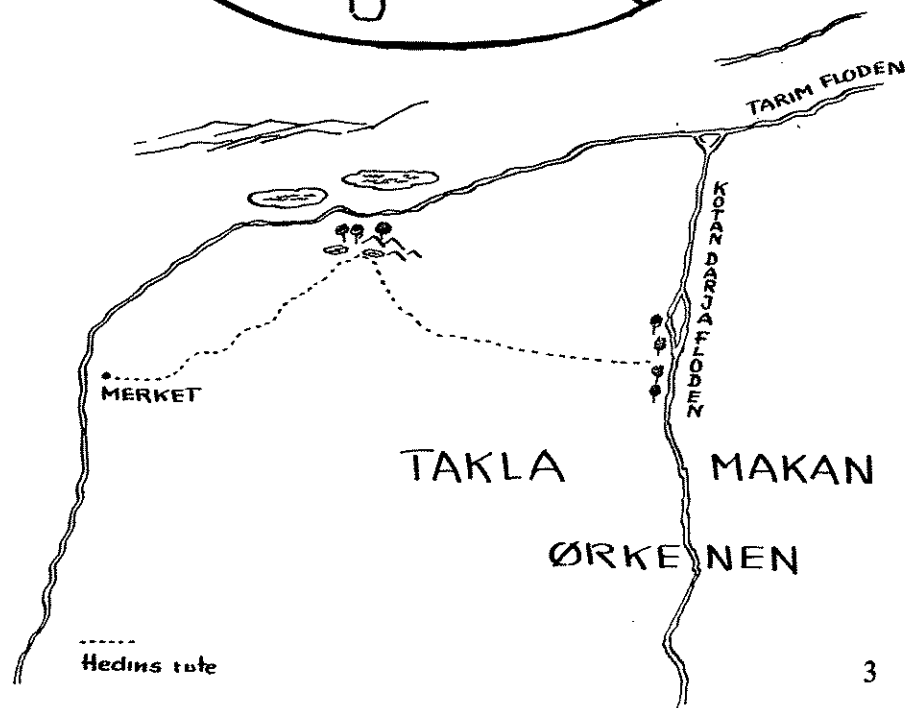
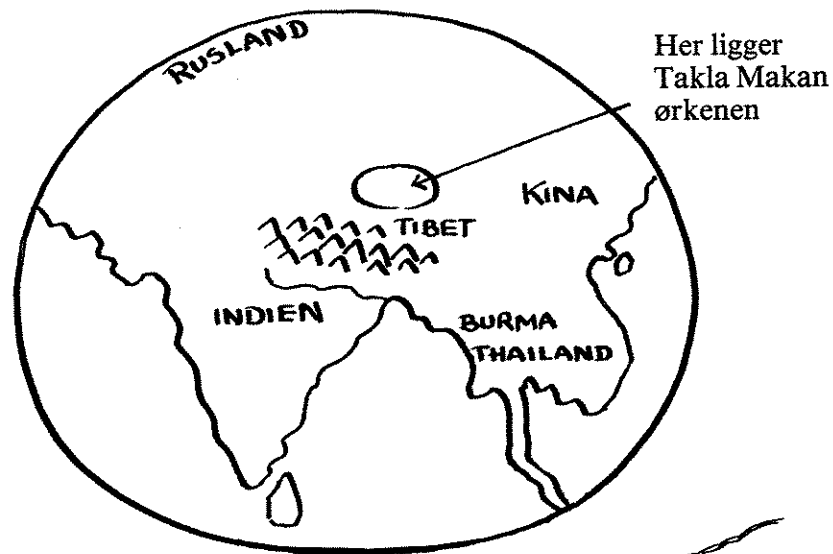

Indhold:

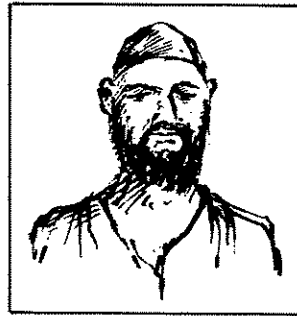
Hvad den gamle kineser fortalte	5
Ind i Takla Makan.....	19
De sidste dråber vand	35
Den frygtelige tørst	47
Det frelsende vand.....	68
Sven Hedins andre rejser	77

Kort over det indre af Asien

Islam

Kasim

Hedin

Shah

Joltji

Hvad den gamle kineser fortalte

De to mænd sad på gulvet
og varmede hænder
over en krukke med gløder.

Den ene var en gammel kineser
med tyndt, gråt skæg
og lang hår-pisk.
Over for ham sad en svensker,
der hed Sven Hedin.

Den gamle kineser så op og sagde:

»Jeg har hørt,
at du vil rejse
gennem Takla Makan ørkenen.
Du må være en modig mand,
for ingen har vovet det før!«

Hedin mente nu ikke,
at han var særlig modig.
Men han havde vældig lyst til
at opdage ukendte steder
på Jorden.

Og i året 1895
var det indre af Asien
stort set ukendt
af folk i Europa.
Her havde han nu rejst rundt
i næsten to år,
tegnat kort over de fremmede egne
og beskrevet natur og mennesker.

Den gamle kineser fortsatte:
»Som barn fortalte man mig,
at der inde midt i Takla Makan
ligger en gammel ruin-by.
Det er den,
som har givet navn
til ørkenen.
Man sagde også,
at der i byens gader
lå guld og sølv i store dynger.
Er det den skat,
du er ude efter?«

Hedin gned sine hænder varme
og svarede:

»Nej, jeg har ikke tænkt mig
at lede efter hverken guld
eller sølv i Takla Makan.

Men ingen ved,
hvad der gemmer sig
dybt inde i ørkenen.
Og det vil jeg gerne
finde ud af!«

Kineseren nikkede og sagde:

»Da jeg var ung,
kendte jeg en mand i byen Kotan.
En dag, han var på vej
til Ak-su, fór han vild
og kom ind i ørkenen.
Her fandt han om natten
en stor dyngge sølv-penge,
som han fyldte i en sæk.

Men da han ville gå igen,
sprang en flok uhyrer frem
og skræmte ham
fra vid og sans.

Han smed sækken med sølvet
og løb sin vej,
så stærkt han kunne.
Da han omsider fandt hjem,
var han blevet tosset!«

»Så galt går det vel ikke
med mig,« sagde Hedin og lo.

Men den gamle kineser
lo ikke med. Han sagde:
»Tro mig, fremmede!
De onde ånder i Takla Makan
lader ingen i fred,
som vover sig derind.

De forhekser dem,
så de går i ring
og kommer tilbage
til deres egne spor.
De må gå og gå,
til de falder om
og dør af tørst!«

Hedin hørte længe
på den gamle kineser
og spurgte ham ud om Takla Makan.
Men han lod sig ikke skræmme
til at holde sig borte fra ørkenen.
Han fik kun mere lyst
til at komme derind.

Turen forberedes

Takla Makan ligger nord for Tibet
i det vældige kinesiske rige.
Rundt om ørkenen er der
store græs-stepper.

Her lever kir-gi-serne.
Det er seje og nøjsomme folk,
der har lært at klare sig
i en hård natur.
Nogle af dem bor i byer.
Men de fleste drager rundt
fra sted til sted
med flokke af
får, geder og kameler.
De bor i filt-telte,
som kaldes juter.

Det havde ikke været svært
for den unge svenske forsker
at få kontakt med kir-gi-serne.
De kunne godt lide ham,
for han var åben og ærlig
og havde respekt for
deres måde at leve på.

I begyndelsen af året 1895
havde han slået sig ned
i den lille by Merket.
Den lå ikke ret langt
fra Takla Makan.
Her forberedte han nu
rejsen gennem ørkenen.

Hedin var klar over,
at floden Kotan Darja
løb midt gennem ørkenen
fra syd mod nord.

Med gode kameler
ville det betyde en rejse
på ca. 15 dage.

Kamelen er et stærkt
og udholdende dyr.
Den kan klare sig uden
vand og føde i flere døgn.
Så tærer den på
de to fedt-pukler,
den har på ryggen.
Derfor er den vel-egnet
til brug ved ørken-rejser.

Men der var ingen kameler
at købe i Merket.
Hedin sendte derfor sin tjener Islam
til den nærmeste større by
for at købe kameler
og udrustning til turen.

Hedin brugte imens tiden
til at ud-spørge folk,
som kendte ørkenen.
En dag kom en mand,
som hed Joltji,
til ham og sagde:
»Jeg kender Takla Makan
bedre end nogen anden.
I 6 år har jeg hvert for-år
gået langt ind i ørkenen
og søgt efter guld.
Ofte har jeg og mit æsel
været borte i 10 til 14 dage.
Jeg frygter ikke
ørkenens onde ånder.
Og som du kan se,
er jeg kommet levende tilbage.
Tag mig i din tjeneste,
og jeg vil vise dig vej
gennem Takla Makan!«

Hedin spurgte Joltji ud
og blev klar over,
at han vidste meget om ørkenen.
Han tog ham derfor i sin tjeneste.
Joltji var 54 år.
Ingen kendte meget til ham.
Han havde kun boet i byen
et par år og havde altid
holdt sig for sig selv.

Men i den næste tid
var der flere folk,
som sagde til Hedin,
at Joltji var uærlig.
Han var flere gange
blevet straffet for tyveri.
Men Joltji sagde til Hedin,
at det ikke passede.
Folk kunne blot ikke lide ham,
fordi han var en fremmed.

Islam kom nu tilbage
med otte flotte kameler
og proviant til turen.
Han havde også antaget
to mænd til at føre kamelerne.

Shah var en mand på 55 år.
Han var godt kendt med ørkenen
og vant til at passe kameler.
Hedin lærte snart at sætte pris
på hans dygtighed og gode humør.

Den anden mand hed Kasim.
Han var 48 år og ugift.
Kasim var middel af højde
og med et langt, sort skæg.
Han lo aldrig.

Med Hedin, Islam og Joltji
var de så fem mand.

Den 10. april 1895 var man
færdig med at pakke.
Foruden de otte kameler
havde man også taget
tre får og ti høns med.

Kamelerne var læsset med
vand-tønder, ris, brød, sukker
og mange andre ting.
En af kamelerne bar også
en kasse med instrumenter,
bøsser og patroner.

Mange af byens folk
rystede på hovedet og sagde:
»Det går aldrig godt.
Deres kameler er for tungt lastede.
De kan ikke komme frem
gennem det dybe sand.
Vi ser dem aldrig igen!«

Ind i Takla Makan

Tidligt om morgenen
drog man af sted.
Hedin red i spidsen
på en stor kamel-han,
som hed Boga.

Alle folk i byen
var på benene
for at ønske de fem mænd
en god rejse.

Byen forsvandt bag dem.
De kom ud på en tør græs-steppe
med spredt krat og lave buske.
Da det blev mørkt,
slog de lejr i en dal.
Teltet blev hejst,
og man tændte bål og spiste,
inden alle faldt i en tung søvn.

Næste dag blæste det,
og luften var tyk af støv.
Alt var gråt i gråt.
Hele dagen red de
i en sky af støv.

Joltji gik foran og viste vej.
Kamelerne var bundet sammen
fire og fire med reb.
Kasim førte de 4 unge kameler,
og Islam red på den første.

De sidste 4 kameler
blev ført af Shah.
Forrest red Hedin på Boga.
Han sad på et tæppe
med benene på begge sider
af den forreste pukkel.
Det var næsten som at sidde
i en god læne-stol.

Da man slog lejr om aftenen,
kom Islam og Joltji op at skændes.
Hedin havde bestemt,
at Islam skulle være leder,
når man slog lejr.
Men det ville Joltji ikke
rette sig efter.
Han blev rasende og råbte,
at Islam ville bestemme alt.
Og hvis det skulle være sådan,
ville han vende om.
Nu kunne det være nok.

Hedin sagde roligt,
at Joltji gerne måtte tage hjem.
De kunne sagtens finde vej
uden hans hjælp.
Men først skulle han betale
det løn-forskud tilbage,
han havde fået.

Joltji havde ikke troet,
at Hedin kunne klare sig
uden ham.
Han blev straks from som et lam
og bad om lov til at blive.

Det fik han lov til,
hvis han ville rette sig
efter Islam på resten af turen.

Det lovede Joltji,
men der var had i hans øjne.
Og fra den aften
holdt han sig fra de andre
og talte ikke med nogen.

Næste dag nåede de ikke langt.
Det var meget varmt,
og kamelerne havde svært ved
at gå i det løse sand.

Sådan drog man fremad
dag efter dag.
Ørken og tør steppe
vekslede med egne,
hvor de kom gennem grønne skove
eller langs moser og søer.

Den 22. april slog de lejr
ved kanten af en sø.
De var alle klar over,
at her var det sidste sted,
hvor man kunne få frisk vand.
Herfra skulle de kæmpe sig
frem over det hede sand,
til de nåede floden Kotan.
De ville få brug for
alle deres kræfter.
Man brugte derfor
hele næste dag
til at hvile ud i.

Om aftenen holdt man råd.
Joltji sagde,
at der kun var
fire dages march mod øst
til Kotan.

Det passede godt nok med det,
som Hedin vidste.
Han var sikker på,
at de let kunne nå frem
på seks dage.
Og allerede et par dage før
kunne de regne med
at finde vand,
hvis de gravede efter det.
Hedin gav derfor ordre til,
at tønderne skulle fyldes med vand
til ti dages forbrug.
Så var man på den sikre side,
mente han.

Næste morgen stod de tidligt op.
Og få timer efter starten
kom de ind i
den vældige sand-ørken.
Sandet var blæst sammen
i klitter.
Og de blev højere,
jo længere man kom frem.
Flere af dem var over
30 meter høje.

Da Hedin var nået op på toppen
af en meget høj klit,
tog han sin kikkert frem
og så ud over ørkenen.
Der var ikke en busk at se,
ikke et blad eller et strå.
Ingen fugle på himlen,
ingen spor af dyr
eller mennesker.
Kun det gule, fine sand,
stivnet i klit efter klit,
der så ud som kæmpe-bølger.

Den ene af de to hunde
ville nu ikke mere.
Den stak halen mellem benene
og løb sin vej.
De kaldte og fløjtede,
men det nyttede ikke.
Hunden løb bort.

Det var meget svært
at kæmpe sig frem
gennem det løse sand.
Hedin og Islam måtte
stå af kamelerne og gå.
Dyrene havde i forvejen
besvær med at slæbe
på deres last.
Og de gled hele tiden ned
ad de stejle skrænter
på sand-klitterne.
Af og til måtte man
grave stier,
for at hjælpe dyrene frem.

Da det blev aften,
var alle meget trætte.
Ingen sagde noget,
og ingen lo eller spøjte,
da de gik til ro.

Om natten blev det
en kraftig blæst.
Hedin kunne ikke sove.
Hele skyer af sand
fløj ind i teltet til ham.
Tøjet blev fyldt med sand,
og det kløede over hele kroppen.
Sandet trængte ind over alt,
i næse, mund og øren.
Alt smagte og lugtede af sand.

Selv om vinden kølede,
var det meget varmt,
da de gik videre.
Islam gik forrest med et kompas
og viste vej.
De andre fulgte langsomt bagefter
i hans spor.
Time efter time gik de
gennem den hede ørken.

Det blæste stadig næste morgen,
og luften var fuld af støv.
Før de gik videre,
så Hedin efter,
hvor meget vand
der var tilbage i tønderne.

Der var kun vand til to dage!

Han kaldte på Joltji.
»Hvorfor fyldte du ikke
tønderne op,
som du fik besked på?«
spurgte han vredt.

»Jeg kender ørkenen,«
svarede Joltji stolt,
»og jeg ville spare
vore kameler
for en unødigt byrde!«

»For at vi skal dø af tørst?«

»Nej, herre! Vær helt rolig!
Der er vand nok i tønderne.
Vi har kun to dage tilbage,
før vi kommer så nær
på Kotan Darja,
at vi kan finde vand!«

»Jeg håber,
du får ret,«
sagde Hedin.
»Men fra nu af
skal der spares på vandet.«
Kamelerne får ikke mere
at drikke.
Og Islam skal holde vagt
over tønderne med vand!«

Da Joltji gik bort,
så de andre mænd vredt efter ham
og sagde,
at han var en forræder.
Han havde med vilje
lokket dem herud
for at slå dem ihjel.

Men Joltji lod som om,
han ikke hørte det.

De gik videre til fods.
Men for hvert skridt sank de
dybt ned i sandet.

Klitterne var nu 50 meter høje.
Hver gang de var nået op
på toppen af en klit
spejdede de ivrigt mod øst.
Men der var kun sand,
så langt øjet rakte.

De sidste dråber vand

Hedin masede sig op over
den ene klit
efter den anden.

Hver gang han var nået op
på en høj sand-klit,
tog han sin kikkert frem
og rettede den mod øst.
Men han så aldrig
det mindste tegn på liv.

Solen hang over ham
som en stor, glødende kugle.
Da det blev middag,
kunne han ikke mere.
Og han faldt om i sandet
af træthed og tørst.
Han lagde sig på ryggen
og tog huen over ansigtet.
Så faldt han i søvn og drømte,
at han lå ved en sø
i skyggen af et træ.

Men i stedet for rislende bølger
var det lyden af kamel-klokker,
der vækkede ham.
Han rejste sig halvt op.
Hovedet var tungt som bly.
Og han kunne næsten ikke
åbne sine øjne
for smerter.

Islam og Kasim kom vaklende
imod ham med 6 kameler.
Et langt stykke efter dem
slæbte Shah og Joltji sig
gennem sandet.
Mændene havde opgivet
at få de to syge kameler
med sig.

Hedin rejste sig
og fulgtes med sine folk.
To kilometer længere fremme
gjorde man holdt.

Da solen var gået ned,
ville de prøve at grave en brønd.
En meter nede var sandet mindre tørt.
De gravede ivrigt videre.
Da de var nået to meter ned,
var sandet fugtigt.

Nu ville de blive ved,
lige til de fandt vand.
De havde fået friske kræfter.
Men så lød et skuffet råb
fra dybet af hullet:
»Sandet er tørt igen!«

De gravede lidt videre.
Men til ingen nytte.
Sandet var knas-tørt.

Den aften var der ingen af dem,
som havde kræfter til
at slå teltet op.
Alle sov under åben himmel.

Da Hedin og Islam vågnede,
så de efter,
hvor meget vand der var tilbage.
Der var kun vand
til én dags forbrug.
Men de ville prøve
at strække det til tre dage.
Så kunne der blive
to bægre vand til hver om dagen.
Hunden og fåret kunne også få
hver en skål vand.

Kamelerne var der ikke vand til.
Men før man drog videre,
fik de noget brød og olie.

Hedin gik igen foran.
Han prøvede at finde vej
uden om de høje klit-rækker.
Men der var ikke noget at gøre.
De måtte dagen igennem
kæmpe sig over klitterne.
Og det tog hårdt
på deres kræfter.

Ud på aftenen så de
mørke skyer på himlen forude.
De skyndte sig straks
at brede telt-dugen ud
på jorden.
Og alle var rede til
at gribe fat
i hjørnerne
for at samle vandet op.
Men der kom ikke
en dråbe regn.

Skuffede og mod-løse
lagde de sig til at sove.
Da de vågnede igen,
var det blæst op.
Sandet havde næsten
dækket dem til.
Og før de gik videre,
måtte de tage alt tøjet af
og ryste det.

Luften var tæt af sand og støv.
Det var så mørkt,
at de næsten ikke kunne se
et par meter frem.
Til tider var de
ved at kvæles,
når stormen blæste
sandet lige imod dem.
Men værre end alt andet
var tørsten.

Ingen sagde det højt.
Men alle tænkte på,
at de ville dø af tørst,
hvis de ikke snart fandt vand.

Der var to liter vand tilbage
i tønderne.

Det hældte de i
et par små kander.

Men næste morgen var Joltji
og den ene kande borte.

Da solen brød frem,
gik de videre.

Hele dagen slæbte de sig frem
gennem dybt sand.

De seks kameler
havde næsten intet at bære på.
Alligevel faldt de flere gange om
af træthed og mangel på vand.

De slog lejr om aftenen
på toppen af en høj klit.
Der var stadig intet tegn på liv.
Sandklit efter sandklit lå foran dem.

Da de lagde sig til at sove,
var der kun et enkelt glas vand
tilbage i kanden.

Det måtte de vogte over,
som var det en kostbar skat.

Men om natten
kom Joltji tilbage.

Han sneg sig hen
til vand-kanden
og satte den for munden,
før nogen kunne stoppe ham.

Kasim og Islam sprang op
og rev kanden fra ham,
før han nåede at tømme den.
Nu fulgte en vild kamp.
Og hvis ikke Hedin
havde stoppet dem,
ville de have slået Joltji ihjel.

Han krøb bort
som en hund,
der havde fået klø.

Siden fulgte han
et stykke efter dem.
Men kom han for nær,
jog folkene ham bort,
så længe de havde
kræfter til det.

Den smule vand,
som var tilbage i kanden,
delte de mellem sig.
Så vaklede de fremad
time efter time
pint af en brændende tørst.
Da de om aftenen havde brugt
deres sidste kræfter,
faldt de om i sandet og sov.

Den frygtelige tørst

Natten havde været kold.
Men så snart solen stod op,
blev det hedt
som i en bage-ovn.

Det var den 1. maj.
Hedin tænkte på for-året
i det fjerne Sverige.
Når han lukkede øjnene,
så han kølige, blå søer
og lyse-grønne birke-skove
foran sig.

Pint af tørst
drak han et stort glas
kinesisk brænde-vin.
Han kunne næsten ikke
få det ned,
sådan stak og sved det
i halsen.

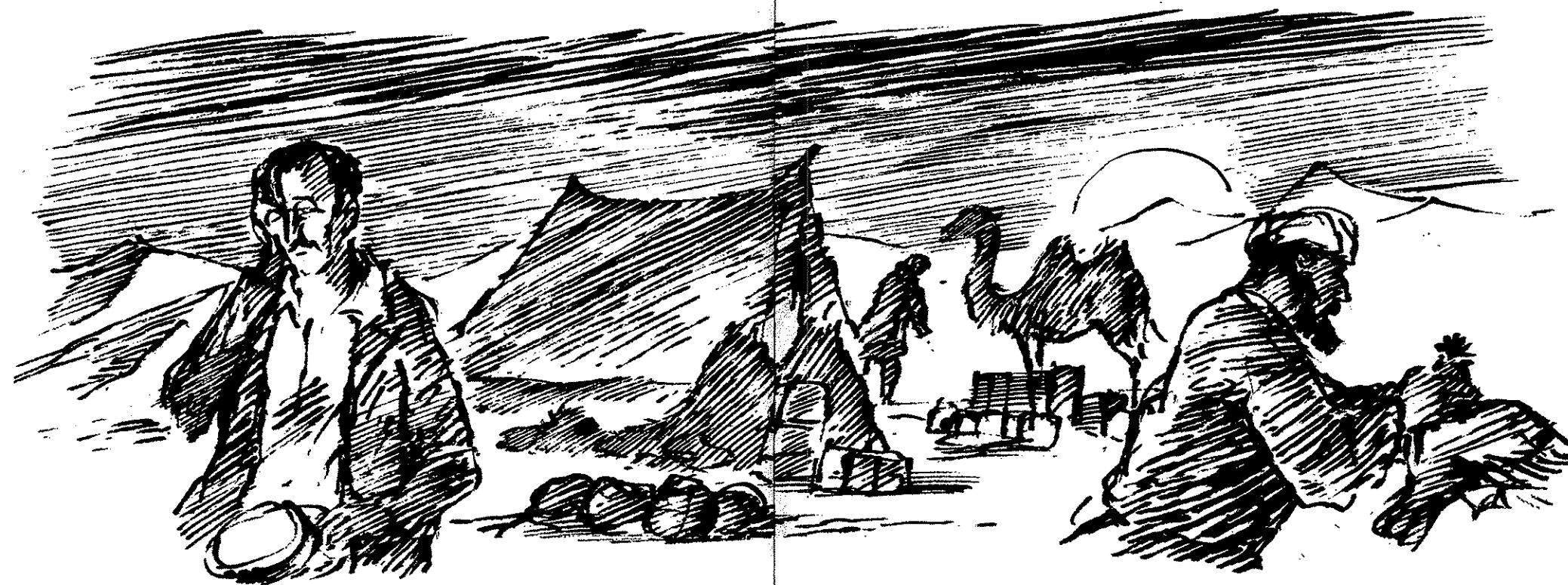
Da han ville gå,
mærkede han,
at benene ikke kunne bære ham.
Halsen brændte som ild,
og han ravede af sted
efter kamelerne.
Han faldt
og lå med ansigtet
ned i sandet.
Da han igen rejste sig,
var de andre borte.
Han vaklede videre i deres spor.

Endelig fik han øje på dem.
De havde gjort holdt
på toppen af en klit.

Da han nåede dem,
var det klart for ham,
at de ikke kunne mere.
De måtte blive,
hvor de var.
Måske kunne de gå videre
om natten,
når det var blevet køligt.

De slog teltet op,
tog alt deres tøj af
og lagde sig i teltet.
Hele dagen lå Hedin vågen
og tænkte på,
hvor lang tid
de havde igen.

Da solen gik ned,
føjte Hedin,
at hans kræfter vendte tilbage.
Han ville ikke dø,
men blive ved at gå,
lige til han fandt vand.

Alle pintes af tørst.
Hvordan kunne de få lidt væske?
En af mændene greb en høne
og skar halsen over på den.
Blodet piblede frem,
og de sugede det i sig.

Men det var ikke nok.
De få dråber blod
gjorde kun tørsten værre.
Nu kom turen til fåret.

Det havde fulgt dem
som en trofast ven.
Hvem skulle slagte det?
Ingen ville føre kniven.
Så blev Islam udpeget.
Han havde tårer i øjnene,
da han trak fåret til side
og dræbte det.

Blodet blev samlet op i en spand.
Det var tykt som grød
og smagte så ækelt,
at ingen kunne få det ned.
Selv ikke hunden
ville have det.

Lidt efter kom Joltji krybende
hen imod dem.

Hans øjne var vilde,
og han råbte til Hedin:
»Vand, vand, giv mig vand!«

»Du er selv skyld i ulykken,«
svarede Hedin.

»Og du stjal det sidste vand.
Jeg kan ikke hjælpe dig!«

Joltji fik nu øje på spanden
med fårets blod.

Han vaklede hen til den
og gav sig til
at labbe blodet i sig
som en vanvittig.
Så faldt han på knæ,
tog sig til maven
og kastede op.

Islam gik med stive ben
hen mod Hedin.

Han havde et bæger
i hånden.

»Vand, vand!« sagde han
og kunne næsten ikke
få ordene frem.

»Her er vand, herre!«

Men det var ikke vand.

Den brun-gule, stinkende væske
var urin fra kamelerne.

Hedin vendte sig bort
i væmmelse.

Lugten var forfærdelig.

Men Islam holdt sig for næsen
og drak et par slurke.

Shah drak også.

Så smed han bægeret fra sig
og faldt om med krampe.

Det gik Islam på samme måde.

De to mænd fik krampe
og kastede hele tiden op.

Den ækle drik havde
slået dem helt ud.

Hedin var klar over,
at de alle ville dø,

hvis de ikke snart fandt vand.

Derfor måtte de videre.

Han bad Kasim hjælpe sig,
og sammen fik de læsset
de mest nødvendige ting
på kamelerne.

Islam var også kommet til
og hjalp lidt med.

Da klokken var syv,
havde de fået rejst kamelerne op
og var nu rede til
at vandre videre.

Hedin tog nu afsked
med Shah og Joltji.
De lå inde i teltet
og så på ham med tomme øjne.
Det var tydeligt,
at de ikke havde langt igen.
Og med tungt hjerte
gik han bort i mørket.

Natten var mørk og uden stjerner.
Hedin gik foran de andre
med en lygte og et kompas.
Kasim og Islam
førte kamelerne,
som var ved
at segne af træthed.

På vej over den første klit-række
faldt en kamel om.
Den strakte halsen ud i sandet
og døde.
Nu var der kun
fem kameler i live.

Hedin famlede sig frem
i mørket.
Klitterne rejste sig
foran ham
som vældige bølger.

Bag sig kunne han høre
den spinkle lyd
af kamel-klokkerne.
Men så blev den også borte.
Han stillede lygten
på toppen af en klit
og lagde sig ned for at hvile.
Der var stille som i graven.
Han hørte sit eget hjerte slå.
Hvor længe endnu?

Langt borte fra
kom lyden af klokkerne igen.
Han var ikke mere alene
i mørket og stilheden.
Islam slæbte sig op
på klitten til ham.
Lidt efter kom Kasim
med kamelerne.
De faldt alle matte om.

Kamelerne lå med deres lange halse
strakt frem i sandet.
De stakkels dyr var helt færdige
og kunne ikke slæbe sig videre.
Islam lå ved siden af dem.
Han sagde med hæs stemme,
at nu ville han blive
hos dyrene og dø.

Hedin og Kasim måtte gå videre alene
for at søge efter vand.
Når Islam kom til kræfter,
skulle han følge i deres spor.
De tog nogle få ting med sig
og gik ud i natten.

Skridt for skridt ravede de fremad
i det dybe sand.
Kun en stærk vilje til at leve
tvang dem videre.

De holdt sig på benene
hele natten.

Da det igen blev lyst,
var de så trætte,
at de smed sig i sandet
og sov.

Men efterhånden blev det meget varmt.

Kasim havde en spade med.

Han gravede nu et hul
ned til det sand,

som endnu var køligt fra natten.

De tog så alt tøjet af,
lagde sig ned i hullet

og dækkede sig til
med det natte-kolde sand.

Af og til øste de
frisk sand over sig.

På den måde
kom de gennem dagens hede.

Da solen var gået ned,
kravlede de frem af sandet
og klædte sig på.

De skiftevis gik og sov
natten igennem.

Men da det blev morgen,
greb Kasim fat i Hedin

og pegede mod øst.

Hans skarpe øjne havde set
en busk i det fjerne.

Da de nåede den grønne busk,
græd de af glæde.

Men deres øjne var så tørre,
at de græd uden tårer.

De tyggede på de bitre blade
og nød farven og duften.
Så gik de videre med nyt mod.
Der var trods alt
en ende på ørkenen.

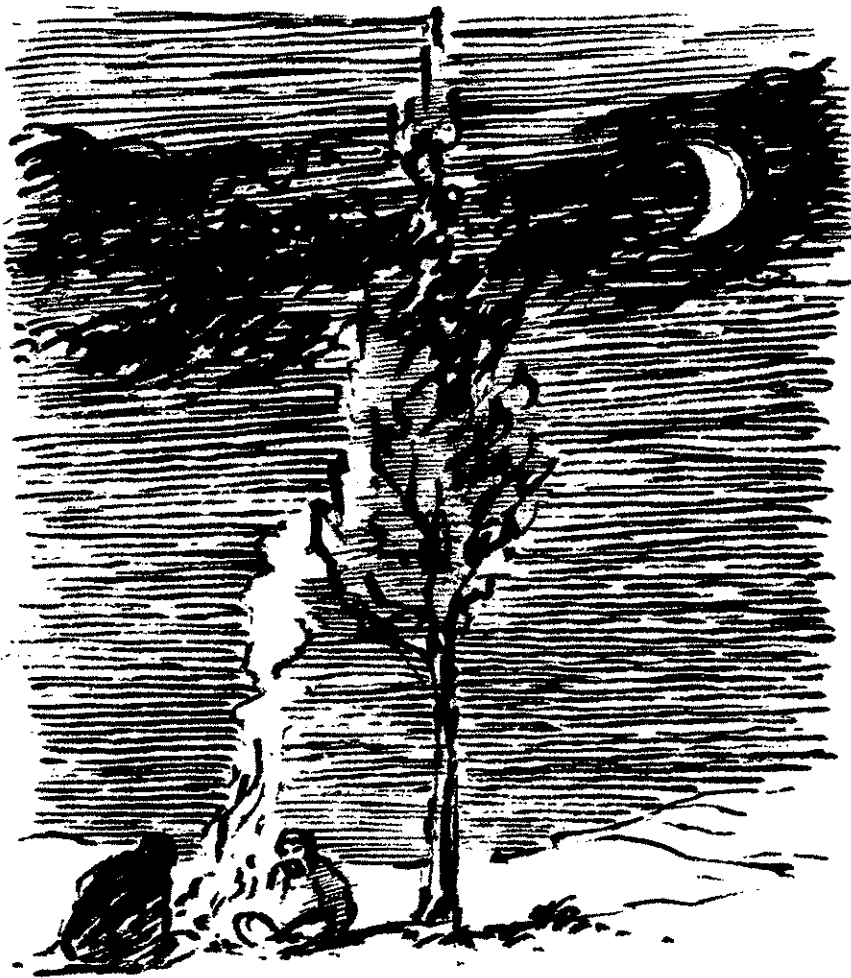
Men ved middags-tid
var heden så stærk,
at de ikke orkede mere.

De gravede da igen en grube,
lagde sig nøgne i den
og dækkede sig til
med køligt sand.
Sådan lå de resten af dagen,
til solen igen
stod lavt på himlen.

De havde svært ved
at rejse sig
og støtte på benene.
Men fremad måtte de.

To timer senere
stod Kasim stille og pegede.
»Træ!« sagde han med hæst røst.
Hedin så i den retning,
han pegede.
Jo, det måtte være et træ.
Så kunne der heller ikke
være langt til vand.

Træet var en høj poppel
med grønt løv.
De lagde sig ved træets fod
og prøvede at grave efter vand.
Men de havde ikke kræfter
til at holde på spaden.

Da det blev mørkt,
tændte de et bål
af noget tørt kvas.
Måske nogen så det
og kom dem til hjælp.

De holdt ilden vedlige,
til der ikke var mere brænde.
Så lagde de sig til at sove
i varmen fra bålet.

Midt om natten
døde de sidste gløder hen.
Hedin vågnede og frøs.
Det var lyst nok
til at gå videre.
Han ruskede Kasim vågen.

Der gik nogle timer
til solen begyndte at varme.
Så faldt de om
ved en lille busk.
Her lå de hele dagen
i den stærke hede.
Ingen af dem havde kræfter til
at grave sig ned i sandet.

Siden slæbte de sig videre.
Månen var kommet frem
og lyste over de nøgne klitter.

Da de havde gået
et par timer
faldt Hedin på knæ
og vinkede Kasim til sig.

Der var fod-spor af mennesker
i sandet foran ham.

Friske spor.

De fulgte dem et stykke
op ad en klit.

Her stod de meget skarpt
i lyset fra månen.

Så sank Kasim sammen
og hviskede hæst:

»Det er vore egne spor.
Vi er gået i ring!«

Det frelsende vand

Kasim blev meget bange.
Han var helt sikker på,
at ørkenens onde ånder
havde for-hekset dem.

Det gyste også lidt i Hedin,
når han tænkte på,
hvad den gamle kineser havde sagt.
Men han vidste godt selv,
hvad der var sket:
Han havde været for trætt
og glemt at se på kompasset.

De var ved at tabe modet.
Hvor længe kunne de holde ud?
Deres tørre kroppe
skreg på vand.
Tørsten pinte langsomt
livet af dem.

Skridt for skridt vaklede de fremad,
mens de holdt hinanden oppe.

I solens første stråler
så de en mørk stribe
langt ude i horisonten.
De turde næsten ikke tro
deres trætte øjne.
Men der var ingen tvivl.
Det var skoven ved bredden
af Kotan Darja.
Nu kunne de se en ende
på deres lidelser.

Nogle timer senere havde de
slæbt sig gennem sandet
og var nået ind i skoven.

De lagde sig i kølig skygge
og så på alt det grønne.
De fyldtes af skønne dufte
og hørte fuglene synge.
Hvilken glæde, hvilken fryd!
Det var som at komme
fra døden tilbage til livet.

Men døden havde endnu ikke
sluppet sit greb i dem.
Solen kom højere og højere op
på himlen.
Snart var skoven hed
som et driv-hus.
De prøvede at gå videre,
men kunne ikke mere.

Hele dagen lå de
og vred sig i varmen.
Kasim lå på ryggen.
Hans øjne og mund var åbne.
Han talte vildt.
Han jamrede højt.
Og han svarede ikke,
når Hedin talte til ham.

Var Kasim ved at dø,
så tæt ved vandet
og i et mylder af liv?

Hedin holdt hans hånd.
Og da den værste hede var forbi,
forsøgte han at få Kasim med sig.
Men han rystede på hovedet
og gav tegn til,
at Hedin skulle gå selv
og hente vand.

Hedin ravede gennem skoven
som en fuld mand.

Til tider var han så svag,
at han måtte kravle fremad.

Hele tiden fulgte han
dyrenes spor mod øst,
mod vandet.

Så hørte skoven op.
Flod-lejet lå foran ham.

Men der var ikke
en dråbe vand at se.

Floden var tørret ud.

Der var kun en tør ler-slette,
så langt øjet rakte.

Hedin var kommet for tidligt.
Først sommerens smelte-vand
fra bjergene i syd
ville fylde det tørre flod-leje.

Det kunne ikke passe,
at han skulle dø af tørst
midt i et flod-leje.
Der måtte findes vand et sted.
Han gik og gik
hen over den hårde ler-jord.
Så hørte han en and lette
med en plaskende lyd.
Han tumlede fremad.
Foran ham lå en lille sø
med friskt og klart vand.

Han drak og drak og drak.
Han var som en tør svamp,
der fyldtes med vand.
Koldt, klart vand.
Aldrig havde noget
smagt så dejligt.

Blodet løb atter let
i hans årer.
Livet var vendt tilbage
i hans visne krop.
Han rejste sig
med friske kræfter
og glade øjne.
Det var igen skønt at leve.

Nu måtte han skynde sig
tilbage til Kasim med vand.
Han fyldte begge sine støvler
og tog dem over nakken.

Men Hedin gik vild i mørket
og kunne ikke finde Kasim.
Så tændte han et bål
i skoven for at vise,
hvor han var.
Ilden skulle også værne ham
mod rov-dyr.

Næste morgen gik han videre
og fandt snart Kasim.
Han levede endnu,
men var meget svag.
Da han så Hedin,
sagde han med hæs stemme:
»Jeg dør, herre!«

Hedin skyndte sig
at give ham vandet.
Og Kasim tømte begge støvler
på et øjeblik.

Derpå gik de i endnu 3 dage.
Og i al den tid levede de
af urter, græs og rå fisk.

Men så traf de nogle hyrder,
som gav dem mad
og hjalp dem på alle måder.

Et par dage efter
dukkede Islam også op.
Han havde reddet livet
sammen med en af kamelerne.

Men Shah og Joltji
så Hedin aldrig igen.
De fandt døden i ørkenen
og hviler til evig tid
under det flygende sand.

Sven Hedins andre rejser

Da Hedin efter nogle uger
igen kom til kræfter,
drog han videre.

Han fortsatte gennem
den store Takla Makan ørken
til søen Lop Nor.

Herfra drog han op
på Tibets høj-slette.
Det var et af de mest
u-kendte områder i verden.
Og det var også et af
de mest vild-somme.

Fra Tibet gik turen
ind i Kina,
hvor han rejste gennem
den nordlige del af landet
til Peking.
Her endte rejsen
i året 1897.

Turen havde varet i fire år.
Og han havde rejst
tværs over Asien
fra vest til øst.

På sin næste rejse
lod han sig drive
på en lille færge
ned ad floden Tarim.
Tre måneder og 2000 km senere
nåede han efter mange farer
frem til Lop Nor søen.

Han blev vinteren over
i egnene omkring Lop Nor.

Næste år drog han igen
ind i Tibet.
Han ville prøve at nå frem
til hoved-staden,
som hedder Lhasa.
Ingen euro-pæer havde nogen-sinde
besøgt denne by.
Tibets hersker, Dalai Lama,
havde forbudt alle fremmede
at komme derind.

I Tibet ligger
nogle af verdens højeste bjerge.
Hedin og hans folk
nåede op i højder
på mere end 5000 meter.

Kort før de nåede frem
til Lhasa
blev de stoppet.
En stor styrke krigere
tvang dem til
at vende om.
Hedin var meget skuffet.
Men han havde da reddet livet.

Siden kom han igen til Tibet.
Han fandt mange u-kendte
bjerge, søer og floder.
Men han nåede aldrig
frem til Lhasa.

Sin sidste store rejse
foretog han i årene 1927-33.
Han var da leder
af en vældig ekspedition
til det indre af Asien.
Sven Hedin døde i 1952.